

MARCO Cor
Episcop

Et
pl
pi
tu
tia propemodū
tū hominū con
rim: ipsam rē au
mus Maffeus ui
Præsides quorū
tus sū: me potiss
rū decretis more
populi huius pa
sime uenerarer
māq; singulorū
tuo aduentui en
profiterer. Offi
prouinciā quā
Qm̄ clemētissi
spero rex tua in
nenses pietate:
renitate qualēc
dicendi artificiū
uenerationē pi
uantia approb

164
Jerone

stos: am
giōe sa
y uidea
eloque
prastā
surrexe
Hierony
ndi cleri
us adsci
idatis co
xoptatū
eligiosis
deuotissi
idissimo
edientia
auissimā
adsumo.
um: q (ut
ga V ero
ultus fe
o excultū
neā in te
es obser
o satis fue
A

MARCO Cornelio. S. M. in porticu Cardinali; Verone
Episcopatum Ineunti. Hieronymus
Auantius gratulatur.

E tibi Inclyte christiani cardinis custos: am-
plissimis magistratibus: Carteris religioe sa-
pietia nobilitate insignibus uiris miris uidea-
tur: q; ego q; tot annos disciplinis ab eloque-
tia propemodum abhorrentibus incubui: nunc in tanto presta-
tium hominum confessu solus ad hoc orandi munus surrexe-
rim: ipsam rem auribus benefauentibus exponam. Cum Hierony-
mus Maffeus uir mirifice colendus: ceterisque uerendi cleri
Presides quorum suffragiis in octouirali collegio rursus adsci-
tus sum: me potissimum destinarent: qui ueteribus & laudatis co-
rum decretis more gerens: te sacratissimum principem exoptatum
populi huius pastorem (episcopum quem uocant) salutare religiosis-
sime uenerarer: & uerbis meis beneuolentissimam deuotissi-
mamque singulorum in te mentem significatibus: lucidissimo
tuo aduentui enixe gratularer: obsequium fide obedientiam
profiterer. Officio potius quam dicendi studio hanc grauissimam
provinciam quam dudum deprecatus sum: iam audetior adsumo.
Quoniam clementissime presul apud te & de te acturus sum: quod (ut
spero) ex tua in omnes orantes facilitate & peculiari erga Verone-
nenses pietate: benigna illa (qua quaque soles) tui uultus se-
renitate qualicumque orationem comiter excipies: non excultum
dicendi artificium: sed propensissimam & singularem meam in te
uenerationem piamque aduersus hos uenerandos patres obser-
uantiam approbaturus: sanctissimo quorum desiderio satis fue-

A

rit: si delibatis præconiis tuis & priusq̄ tibi nos nostraq̄ cōmendauerim: incredibile uoluptatē lætitiā incomparabile inexplabile gaudiū testatus fuero: q̄ ex hoc auspiciatissimo episcopatu uniuersa quidē patria ueronensis sed religiosissimī imprimis hī christi milites concæperint.

Hanc itaq̄ laudū tuarū materiā nostris uiribus non æquā percursurus: omittā natale solū liberrimas uenetias alterā Hierosolymā expetēdarū rerū thesaurū heroum altricē. Ducū urbē diuorum sedem nobiliū populorum uictricē: Adriaticī maris dominā: ciuitatum principem: gentium reginam terrarū deam unā totius orbis patriā: Vnicūq̄ christianæ rei publicę præsidium & columen.

Nec pro dignitate celebrabimus corneliā progeniem super oēs europæ familias: ut asserit Sextus pom. festus. Antiquissimā nobilissimā & rebus per oēs ætates splēdide gestis florentissimā. Ex qua pæne infinitos enim p̄tereo. Clarus semper erit ille (ut scribit Cicerō) Cuius cōscilio atq̄ uirtute Annibal eatenus bello inuictus italia decedere: atq̄ in africā redire coactus est. Huius memoriā quū post epulū de maiorū more celebraret Q. Max. grās egit diis imortalibus: q̄ tantus uir i rep. ro. potissimū decus nactus fuisset. necesse enim fuisse ibi esse imperiū terrarū: ubi ille fuisset. Ornatur alter eximia laude gētilis tuus: q̄ duas urbes Ro. imperio infestissimas Carthaginē atq̄ Numantiā deleuit. L. Corneli⁹ Nasica ab æuo cōdito uiroꝝ optim⁹ ē iudicat⁹. Cæterum nō mea tenuitatis est: p̄cipiti & ieiuna orōne insigniū uiroꝝ oīum uel nomē tm̄ recensere: quorū inclytis facinoribus: singulis superioribus sæculis: Corneliā gloriā

seruata aucta exaggerataque fuisse constat. Verum referat gra-
 tissimus Senatus Venetus: quoties eius impio terra marique
 uariis casibus in cetero consiliis rebus laboribus & felicibus
 armis suppetias tulerit corneliae gentis uiri: quorum uirtutes ac
 proconia sublimi eloquentissimi. M. An. Sabellici ingenium &
 dexteram identidem fatigarunt. Non antiquorum etiam recentium ue-
 tuorum egregie acta in medium adducam. Cum Georgius tui geni-
 toris auus olim perfectus noster omnium laudem supergressus:
 generosam natalium dignitatem rettulerit: exornauerit: auxerit
 que. Hic ut amantissimae patriae usque opitulareretur: reliquis magi-
 stratibus honorificentissimis fugi non tam uoluit quam dignus ui-
 deri. quae secundo patuum praetor: quum illi in grauissimo bello contra
 philipum ducem assumpto ipsi summam decreuisset senatus uenetus
 florentinorum calamitatem miseratus: Leonidam spartanum
 Codrum thebanum & Attilium romanum imitatus: cathenas tor-
 menta teterrimamque ac diuturnam carcerem quam patriae detrimen-
 tum potius duxit. Adeo illi creditarum rerum fortior fuit silentii cu-
 ra quam uitae. Sed quum sit nequitas in publica laetitia rebus tristiori-
 bus immorari: ad huius filium quocumque transeamus. M. cor-
 nelium auum tuum (unum faustum tibi nomen inditum pro praestantissime)
 tot tantisque uirtutibus illustris: ut ab illo praecellentium hominum exem-
 pla sumantur. Huius matrem: huius uxorem recenseant alii a summis
 orientis principibus & imperatoribus genere trahentes. Et ut ceteras
 eius uiri uirtutes praetermittam: quom singulari pru-
 dentia Cyprum regna sibi commendata diu feliciterque admini-
 strasset: tanta per uniuersum orbem claritate: existimatione ac felici-
 tate emicuit: ut eius filium: uenetus princeps. Alteram constantinopo-
 litani patriarchae filium: tertiam illustrium familiae specimen. iclyt

cyprí & hierosolymorꝝ rex cōiuges exoptarít duxerintqꝫ.
Horum noíā obiter & cursim attingo . quum excellētissi-
mas aui abauiqꝫ uirtutes oēs nō adæquarít mō sed et supe-
rauerít Georgíus pater eqtū splendor uiroꝝ príceps. Cu-
ius maíestatem egena & ad te festínās oꝝo reformidaret:
nísi tua ín parentē píetas paternís potíusqꝫ ppriís laudíbꝫ
ídulgeret. Sí tuis nostrísqꝫ optatís obsequí uolueró: qñ uel
ex sūmís rerū fastígíís dicēdi exitū ínueniā. Is est ení Ge-
orgíus bonæ fortunæ (quā aristoteles deum uocat) unicus
alūnus. Quē supra longā ínsignēqꝫ generís seriē amplissi-
mas opes & sūmā auctoritatē illustríssimū reddūt ínata eíꝫ
ín hoies calamitosos píetas ín pbos hūanitas í doctos mu-
nificētia & gētilitia hospítalitas ín religíosos reuerentia ín
maxís rebꝫ obeūdis míra díligētia ísignís magnanímítás
singularís prudētia & explorata æqtas: a cuiꝫ semíta ne dí-
gíto qdē trásuerso eum ínuidia non metus nō amícoꝝ gra-
tia nō lubrica honorís aura mínimū unqꝫ detorse rūt aut la-
befactarunt: quín sine iustítia regē ex díuú Augustíní sentē-
tia tyrāní loco habuít. O uerā legítimāqꝫ corneliā prolem.
Profecto p̄sulū Nobilíssime: sí quis genus tuum ignorās
Georgíi parentís heroícas uirtutes & optíme gesta audie-
rít: quem eidem conferat præter cornelios proceres habe-
bit nemínem. Quæ sane non penuría rerum sed pōdere
seponenda duxí. Sí prius tamen díuínus Georgíi erga pa-
tríam amor & spectatíssíma fides uel hoc uno accesserít ar-
gumento. Quando ípse auorum fortítudínem effíngens
nullí fortunarum íacturæ nullís unqꝫ perícúlís pepercerít.
dum assídúí dulcíssímíqꝫ labores ín uenetí nominís salutē

libertatē ppagationē: & gloriā cederent. q̄s igit̄ hūc p̄riā
 uidiē ac parētē nō merito nūcuparīt. Cum nihil eque sibi
 unq̄ fuerit i uotis: q̄ eā b̄nificiis ornare illustrare ac eiusdē li
 mites p̄ferre. Q̄ ū p̄terea Georgiū f̄ato potētior: quo ipiū
 terrarū dari dicūt: p̄riā seruire maluerit: q̄ regere Cyprū in
 sulā deliciaꝝ aulā: quondā nouē regnorū sedē: ueteribus di
 uitis & agrorū fecunditate usq; adeo opulentā: ut cypriā
 opes a. M. Catone inuectāe latius romanū ærariū q̄ ullus
 triumphus locupletarīt. Nec itēꝝ hac luce lætissima Bri
 xia: Veronā: ac recentissimū patauū mærorē reuocabo: ex
 eius Indidē incōmodo discessu. Num Georgiū (Dū Vero
 nā p̄fectus Mediolanū adiit legatus) mirā facundiā insu
 bres: inauditā liberalitatē Rotomagēsis Cardinalis: oppor
 tunā sapientiā obstupuerūt collaudarūtq; Veneti patres.
 Cuius grā: dexteritate: prudentia Castū cū gallis Veneto
 rū fædus tutiori amicitie uinculo perspicimus obstrictum.
 Num p̄sentissimū huius ingeniū abstinentiā: integritatem
 clamentia: & genuinā in nos beniuolentiā agnouistis Ci
 ues ornatissimi. Aurea cuius p̄fectura (ita bene uiuam) ut
 uenerabili quodā pudore: hoc est non aspero impio: nō le
 gū minis: sed Georgiū reuerētia: sed blādissimo Georgiū ex
 emplo: flagitiis & criminibus abstinuit uel liberior iuuen
 tus. Hoc p̄fecto bellis tota europa efferuētibus: fame & ce
 dibus passim crassantibus mirā rei frumentariæ affluentī
 am & uilitatē oī congiariorū pdigalitate potiorē experti su
 mus. Ciuiūq; alias infensissimorū mutuas societates. Sena
 tū & populū Veronensem tutū: latum: florentem. Leges
 deniq; nostras & patrios mores obseruatissimos cōspexi

mus. Functus autem magistratu (quo utinā nobis perpetuo frui licuisset) eo nos amore & charitate amplexus est: ut apud amplissimum senatum Venetum omni consilio: studio & patrocínio rei pu. nostræ commodis atq; honoribus suffragari non desistat.

Iā Diue p̄ul: Patris ac Matris tuæ oib⁹ (quæ in rarissimā faminam cadunt) uirtutibus ornatissime p̄conia a cunctis ubiq; semper: sed nō satis celebrata (ut reliq; uā) tēpus angustū suadet: nostraq; numinis tui obseruantia hortat⁹. & quīs te sacratissimū principem: non cuiuspiā cōmendatione laudandū: sed ueneratione colendū censeamus: tuorū tñ fortunam & gloriam tuamq; naturā & mores dū recordamur: dū nostræ fælicitati ubertim gratulamur. Quid. n. a summo rex̄ parente ultra precari potuissimus: aut nobilius ad gloriā aut certius ad salutē: q̄ te summū huius loci pontificem nancisci: qui a teneris (ut græci aiunt) unguiculis ad litterarū & religionis cultū aspirare uisus es. Annisq; pubescentibus morū præceptorē probissimū & eloquentiæ Doctore eruditissimū adept⁹ es: qui Corneliorū uirtutes tibi proponens: uel unū parentē heroicæ institutionis exemplar ostentans: te ad studiū laudis currentē sic adhortatus est. ut huius auspicio & uenerabilis & disertissimus euaseris. Tantaq; mox scientiarū cupiditate exarsisti: ut tu expetitū etatis florē tangens: fortunæ ubertate spectabilis: opib⁹ scilicet ac deliciis affluens. non maiorū stemmatibus. non auita dignitate. non paterna fælicitate contētus. Domum luxu regali splendidam. & omne genus uoluptatum ætati concessarum. aureis uirtutibus & ingenuis artibus post

habens: patauium alteras athenas accesseris. Vbi non diu
 moratus. sub eminentissimo & hoc tēporis celeberrimo
 professore scientias omnes remotiores iam assecutus. om
 nium in te ora oculos atq; animos conciliaueris. Hoc ma
 nifestum ingenii tui lumen & fecunditatem gratiorem esse
 cit diuina oris dignitas. blanda frontis grauitas. oculorum
 lenitas. uultus rubore uerecundus. Candore lætus. splendo
 re amabilis: uniuersaq; corporis formositas. quam ex socra
 tis p̄cepto cunctis animi bonis expolire uoluisti. Hunc do
 mus corneliæ splendorem. hanc animi ingenuitatem. hoc
 certissimum & morum & doctrinæ experimentum intel
 lexit. perspexit. amauitq; summus romanus p̄t̄ifex. Qui
 incolumi p̄sulum omnium gratia te in supremum antistitū
 ordinem assumpsit. eam unam sacrosanctam dignitatem
 æque dignam arbitratus. quam talis tantisq; dotibus adole
 scens clarissimus adornaret. statimq; festinatis te honori
 bus & summis nominibus amplificans. tibi cum carariensi
 p̄t̄ificatu. diu etiam zenonis Antistitis nostri uicem iusq;
 omne decreuit. Vnde cum diu tuam comitatem hylarem
 grauitatem. p̄cōcē prudentiam. & summam in omni
 bus dictis factisq; moderationem experta. sit ciuitas nostra.
 Tum maxime admirati sumus tuum erga litteratos studi
 um & liberalitatem. disciplinarumq; omnium eruditionē.
 Siquidem cum dialecticorum methodis. philosophorum
 dogmatibus & exactissimis religionis nostræ mysteriis
 emineas. non diutius tamen a studiis politioribus feriaris.
 Quin scientiam tibi reseruans. phylolophatium iuxta ora
 torumq; ac p̄etarūm (quibus semper scatent ades tuæ)

831
Ingenia exploras. nativaque sermonis suauitate eos quaestio-
nibus obortis in disputationis arenam. quasi aliud agens in
sinuas. quo quidem otio nullum est principis negocium fru-
tuosius. & ut docet Alexander aphrodisiaeus. qui Hierony-
mi donati beneficio de gratia in italiam migravit. nullum
sumptum magis preciosum uidemus. Dum enim nos per-
spicacem Democriti philosophiam imitantes. rerum cau-
sas uersatili (quae canit Homerus) Mortalium lingua in ue-
ritatis penetralibus reconditas. crebris indagatiombus per-
scrutamur. huiusmodi intelligendi perfectionem (quam
solis tamen diis deorumque filiis concedit plato. feliciter adipi-
scimur. Et ut Zeno Citticus Antigono regi respondit. Inge-
nua Indoles. Cui accedit & preceptoris sollertia & exercita-
tio. ad perfectam quae uirtutis puenit frugem. Hic apud te Sapien-
tissime prius non solone non saeuola. non puerios colles. non garge-
ticos hortos. non Stoicorum Porticus. non Socratis aulam.
non Platons achademia. non Aristotelis lycium quae spiam desidera-
rit. Hinc sacer poetarum chorus te macennate concinens. te
unicum studiose studiosorumque praesidium & quasi musae aesculapi-
um agnoscens. Illud sacrum tui pectus & diuinam mentem imor-
talitati consecrare contendit. Quibus rebus & si uiuentium omnium
expectatione longe superaueris. maiora tamen & potiora. quae tuo
uirtutum omnium concentu merito efflagitantur speran-
tur & expectantur. antiquorum memoriam oblitterabunt.
teque omni posteritati conciliabunt. Et cum praeter ceteris imo
soli nos Christiani deum sincere colamus. tuam pro re
Christiana pene dixerim diuinam Curam & prouid-
entiam admiratur. & in dies praedicat Ciuitas Romana.

quando uix romā profectus amaueris colue ris & q̄dignis-
 simum nūcupaueris cardinalē. S. Petri ad uincula. Cui de-
 us deiq; filius orbis uincula hoc est suas in terris uices tu-
 to crederet. Vnde quom tu adueniens beneuolentibus di-
 uinam delictorum ueniā adportaueris: in bonam spem ad-
 ducimur tua cū Inclyto Pōtifice mutua beneuolētiae uin-
 cula nihil p nobis non exoratura. O ciuitatē hanc fælicem:
 quē tātis iter sit bonis: qbus quot quantis gaudiis exultabi-
 mus. Nec ista profamur indulgētissime pōtifex tibi blādiē-
 tes. sed iudicio nro applaudentes: quod uel hinc pōt lique-
 re: quū Ioannis Michael praesulis nostri cōsortis tui uiri p-
 bitate ingenio & auctoritate insignis obitū eq̄s tulerim⁹.
 Qm̄ exoptatū te successorē exorata numina cōdonarunt.
 Iccirco nō sine dei numine arbitror euenisse: ut quē eodem
 die cōtra uet⁹ institutū nostrū in rogatorū comitiis sancitū
 hora undecima ueronēsū duodecīa uenetoꝝ senatus dele-
 gerūt. Nos christo addicti prima eiusdē beatæ lucis hora
 Te uel diutius (ut par ē) romæ cōmoraturū sumū hui⁹ ur-
 bis antistitē expetiuerimus. Cui igitur mir⁹. Si ab uniuersa
 ciuitate tuus est aduētus longe expectatus. Si hylari om-
 niū assensu. Si honoratissimo totius patriæ occurſu. Si ma-
 gnificētissimo urbis suburbiorūq; apparatu. Si publico po-
 puloꝝ applausu fueris exceptus. Alacritate cūcta exultāt.
 tibi sibiq; gratulant⁹ oēs. Tibi mania arridere. Tibi parie-
 tes oēs uident⁹ assurgere. Sed imprimis antiq̄ssimū diuq;
 nutās templū hoc (si quis inanimatis est sensus) numinis
 tui p̄sentia gestire ac sentire uidetur. Matthiæq; V gonio iu-
 ris cæsarei pōtificiūq; scientia eminetissimo nostræq; urbis

821
cōmodorū atq; dignitatis appetentissimo & te bene adiu-
uante Famaugustēsi Epō quasi hoc prouidētī grās habet.
Quod pia eius cura p̄cūbere incaeperit. ut eodē benecurā
te sed te p̄sīde luculentissimiq; sumptib⁹ tuis ab iteritu uin-
dicetur & nitidius refurgat. Iam hui⁹ olim augustissimi
tēpli pacifici antistitis opera & impesa extructi delubra &
aræ situ deterfo priscā faciē uisendāq; spēm resumentes
sub maiestatis tuæ titulis instaurantur uigēt religiosissime
uenerātur. Iure igitur Ecclesia ueronēsis æterno regi Deo
laudes & grās decantans: non impetratū modo sed celitus
oblatū uel potius te natū sibi gloriatur ep̄um: hoc est regē
spiritalē prudentia seniorē Petri successorē solidā apolto-
licæ sedis colūnam. Legitimū æcclesie sponsum fidissimū
christi legatū intimū diuinitatis exploratorē secretarium
& interpretē. Qui dum reb⁹ nr̄is sup̄intēdas: pastoralī sce-
ptro improbos dispūgas. p̄bos attrahas & uti candidissima
colūba pacē afferas. O nos inquā supra mortales oēs bea-
tissimos. Quib⁹ syderū benignitate illuxit huiusce tui ep̄i
scopatus dies alma fausta & salutaris: qua nos aurea sæcu-
la intueri: sapientiæ sacrariū recludere: pacis sinū ingredi
quietis portū tenere: arā salutis tangere: fælicitatis templū
amplexari: & diuę Marię porticū incolere uidemur. Vnde
Immortalē omniū impatorem Deū supplices p̄camur: ut
tu aliquando magni Petri clauēs adeptus: inoffensa ualitu-
dine ornatissimorū fratrū per oēs gradus genitorē Principē
emulātium dulces natorum natos lētus uideas. Corneliam
gloriam efferentes: ac Veronensium erga corneliā gen-
tem uenerationis studiosissimos.

Age igitur præsul eminentissime: quem ut apud nos christi personam sustineas: sanctum huius urbis pastorem: sanctissimus nostrum omnium pater (Cui ex re Iulius a magno demissum est nomen Iulo) nostris annuens uotis consecrauit. Nos inquam fidissimos apostolicæ religionis custodes: & unice ueritatis assertores: sub uerendo amplissimæ auctoritatis tuæ galero: sub tutissima saluberrimæque colendæ tuæ porticus umbra in clientellam suscipito. Quos profecto concordibus animis compositos: tuoque numini ultro addictissimos & obsequentissimos inuenies. Maximè enim pontificis dicto audientes: quin tibi dudum obtemperare gestientes: omne studium nostrum: omnes uires pollicemur: nosque ipsos pro tuæ dignitatis incolumitate deuouemus. Quare cum præter te (ut agnouisti) summum urbis præsulem optauerimus neminem. Immo quum te uotis inter aras conceptis: & omnibus suffragiis Episcopum prior delegerit Ecclesia ueronensis. Tibi eandem letissimi credimus. Tuo patrocínio omnes opes nostras: omnes fortunas committimus. Tuæ sapientiæ fidei potestati & clementiæ supplices nostram estimationem: spem & salutem iterum atque iterum Commendamus.

Acta quarto nouembris. M. CCCCCIIII.

Impresum Venetiis. per Ioannem Tacuinum Cornelie domus
mancipiolu.

